

SUUNNITELMA OPPILAIKEN SUOJAAMISEKSI KIUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ

1) Ennaltaehkäisy

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Ennaltaehkäisyssä panostetaan erityisesti toimintakulttuuriin ja yhteisöllisyyteen ja toimivan vuorovaikutuksen pelisääntöihin <ul style="list-style-type: none"> ○ ”Me kaikki ollaan me” • Vastakkainasettelujen torjunta - sen sijaan lähtökohtana se mikä yhdistää • Positiivinen, ratkaisukeskeinen ilmapiiri • Toimijoina koko koulu yhteisö, vanhempainyhdistys ja kaikki huoltajat • Selkeä ja avoin tiedottaminen koteihin 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnioittava puhetapa • Varhainen puuttuminen • Small talk arjessa • Tunne-, itesäätely- ja vuorovaikutustaitoihin panostaminen <ul style="list-style-type: none"> ○ Askeleittain, Lions Quest, Yhteispelitms. • Tuetaan joustavan identiteetin rakentamista ja itsemäärittelyoikeuden toteutumista • Yhteisöllisyyden ja osallisuuden portaat • Säännöllisesti, lukuvuosittain, oppilaiden kanssa käydään läpi mitä on kiusaaminen, käsitteen määrittelyä • Koululla nollatoleranssi kiusaamisen suhteen • Ryhmytys, kuraattorit, kouluvalmentajat, KiVa-tiimi tai vastaava, oppilaskunta, tukioppilaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Miten tunne-, itesäätely- ja vuorovaikutustaitoja opetetaan koulussanne? • Läpäisyaiheena koko ajan • Luetaan aiheesta kirjoja, keskustellaan yhdessä ja tehdään erilaisia draamaharjoituksia. Lisäksi edellä mainittuja taitoja käydään läpi oppilaiden jokapäiväisissä keskinäisissä vuorovaikutustilanteissa. • Ympäristötiedon sisällöissä joka vuosi ikätasolle sopivasti. Tarvittaessa konfliktitilanteiden selvittely. • Kohteliaat puhetavat eri kielissä ja kulttuureissa, erilaisuuden hyväksyminen • Avoin keskusteluilmapiiri luokahuoneessa • Erilaisuuden hyväksyminen • Jokainen saa avoimessa oppimisympäristössä oma itsensä • Opettaja on itse esimerkki • Koko henkilökunnan on puuttuttava heti epätoivottavaan käytökseen, kun tällaista

		<p>havaitsee --> ei vain puuttua oman luokan toimintaan (pisaramalli)</p> <ul style="list-style-type: none">• Oppilaan yksilöllinen kohtaaminen, jokaiselle oppilaalle tunne nähyksi ja kuulluksi tulemisesta.• <i>Arjen tilanteissa joka päivä.</i>• <i>Kuka opettaa, millä luokka-asteilla, mitä materiaaleja käytetään?</i>• <i>Läpäisyaiheena koko ajan</i>• <i>Yksilöllisiä tunnetilan ilmaisuvälineitä</i>• <i>Sosiaalisia tarinoita</i>• <i>Luokanopettaja opettaa 1-2- luokilla, materiaaleina mm. Ympäristöopin kirja, Aapinen, ET - ja uskontotuntien materiaalit.</i>• <i>Kaikki opettajat oman oppiaineensa puitteissa. Sähköiset materiaalit, oppikirjat, opetuskeskustelut, kortit, opettajan itse valitsemat materiaalit.</i>• <i>oppilashuollon edustajat.</i>• <i>Kuinka monta tuntia opetukseen käytetään? Missä oppiaineissa?</i>• <i>Lähes kaikissa oppiaineissa.</i>• <i>Opetussuunnitelman normien puitteissa ja tarpeen mukaan jokapäiväisessä koulutyössä.</i>• <i>Miten kiusaamis-, häirintä- tai väkivaltatilanteen voi tuoda ilmi?</i>
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none">• <i>Oppilaita rohkaistaan kertomaan heti välituntivalvojalle ja välitunnin jälkeen omalle opettajalle.</i>• <i>Opettajalle voi ilmottaa vaikka lapulla. Oppimiskeskusteluissa puheenaiheena.</i>• <i>Opettaja seuraa aktiivisesti ryhmien vuorovaikutusta.</i>• <i>Aikuiset lähellä, pystyy kertomaan heti</i>• <i>Huoltajia pyydetty aktiivisesti kertomaan, jos kotona tulee esiin jotain</i> • <i>Miten yhteisöllisen toimintakulttuurin rakentaminen näkyy koulun arjessa (esimerkkejä)?</i>• <i>Oppilaskuntatoiminta, yhteiset juhlat ja tapahtumat, yhteiset säännöt ja niistä kiinni pitäminen.</i>• <i>Koko koulu kasvattaa: myös muu henkilökunta osana kouluyhteisöä. Neuvovat, auttavat, puuttuvat.</i> • <i>Miten koulu viestii näistä asioista huoltajien suuntaan?</i>• <i>Koulun yhteinen viestintä esim. Koulun ABC, järjestyssäännöt, välituntisäännöt, kiusaamisen puuttumisen ohjeistus.</i>• <i>Opettajakohtaisesti ja tilanteen mukaan myös rehtori on yhteydessä huoltajiin.</i>
--	--	---

--	--	--

2) Interventio

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Puuttuminen mahdollisuuksien mukaan jo ennen tilanteen eskaloitumista ja kriisiä • Kytevien konfliktien tunnistaminen, viranomaisyhteistyö tarvittaessa • Tiedonkulku henkilöstön välillä • Käytetään yhteneviä käsitteitä • Konfliktin akuutissa vaiheessa vain väliintulo ja tilanteen rajaaminen • Toimijat: Tilanteessa oleva opettaja ja tarvittava määrä muita aikuisia 	<ul style="list-style-type: none"> • Puuttumisen yhteydessä olennaista tilanteen rajaaminen • Osapuolten välinen dialogi käydään myöhemmin. • Nopea tiedottaminen koteihin tärkeää em. tavoitteiden saavuttamiseksi 	<ul style="list-style-type: none"> • Miten interventioprosessi toteutuu koulussanne? • <i>Kuka kuulee, lähtee selvittämään asiaa. Molempien osapuolten kuuleminen, tiedottaminen vanhemmille. Tarvittaessa mukaan tulevat kuraattori ja rehtori.</i> • <i>Tilanteisiin puututaan ja ne selvitetään mahdollisimman pian asianosaisten kesken. Tiedotetaan asiasta myös koteja ja luokanopettajaa.</i> • Ketkä ovat siinä keskeiset toimijat? • <i>Tilanteen mukaan luokanopettaja, aineenopettaja, ohjaaja, rehtori, kuraattori, terveydenhoitaja, psykologi ja erityisopettaja.</i> • Miten prosessista on tiedotettu etukäteen?

		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Vanhempainilloissa ja luokissa käyty läpi kiusaamisen vastainen suunnitelma</i> • Kuka vastaa tiedottamisesta interventiotilanteessa? • <i>Luokanopettaja, aineenopettaja tai rehtori</i>
--	--	---

3) Selvittely

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaiden näkökulmien kuuleminen, oppilaiden yhteen saattaminen • Ratkaisujen etsiminen ja luottamuksen palauttaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Selvitetään silminnäkijät, huhut, tukijoukot, puolesta loukkaantujat ja polarisoitumisen estäminen • Kirjaaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Miten huolehditaan siitä, että eri osapuolet tulevat tasavertaisesti kuulluiksi?

<ul style="list-style-type: none">• Mahdolliset sanktiot• Selvittelyryhmän kokoonpano määräytyy tilanteen ja osapuolten mukaan	<ul style="list-style-type: none">• Avoin dialogi tapahtuneesta, ns. identiteettipuhetta kuitenkin vahvistamatta• Voidaan käyttää selvittelymalleja rakennetuista malleista<ul style="list-style-type: none">○ SOPU, VERSO, KiVa-koulu tms.• Sovittelussa etsitään ratkaisuja ja katsotaan eteenpäin• Korostetaan väkivallatonta ratkaisumallia, puhumalla sopimista• Viranomaisia konsultoidaan tarvittaessa	<ul style="list-style-type: none">• <i>Annetaan molemmille mahdollisuus kertoa oma näkemyksensä. Tarvittaessa kirjallisesti. Myös silminnäkijöiden kuuleminen.</i>• Mihin koulu kirjaa selvittelyn?• <i>Vanhemmille Wilma-viesti / kasvatuskeskustelulomake, tarvittaessa opettajan omat muistiinpanot.</i>• Mitä työkaluja koululla on käytössä selvittelyn tueksi?• Koulukiusaamisen vastainen suunnitelma. Ks. esim. TREturva -> Tammelan koulu -> kiusaamiseen puuttuminen -> koulukiusaamisen vastainen suunnitelma. Johtotiimi 1.2.2021.• Miten selvittely dokumentoidaan?• <i>Vanhemmille Wilma-viesti / kasvatuskeskustelulomake, tarvittaessa opettajan omat muistiinpanot.</i>• Ketkä selvittelyyn osallistuvat?
---	---	--

		<ul style="list-style-type: none">• <i>Molemmat osapuolet, luokanopettaja tai aineenopettaja, tarvittaessa rehtori, kuraattori ja huoltajat.</i>• <i>Miten mahdolliset sanktiot määräytyvät? Miten huolehditaan niiden tasavertaisuudesta?</i>• <i>Tapauksen vakavuuden mukaisesti: lievistä puhuttelu, vakavammasta kasvatuskeskustelu tai jälki-istunto.</i>• <i>Koulukiusaamisen vastainen suunnitelma. Ks. esim. TREturva -> Tammelan koulu -> kiusaamiseen puuttuminen -> koulukiusaamisen vastainen suunnitelma.</i>• <i>Kuka huolehtii tiedottamisesta ja yhteyden ottamisesta viranomaisiin?</i>• <i>Luokanopettaja/rehtori/kuraattori</i>• <i>Kenelle tiedotetaan ja miten?</i>• <i>Huoltajat aina, tarvittavat viranomaiset.</i>
--	--	---

4) Seuranta

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Asia käsitellään yhdessä, tunnistetaan tapahtumat, tehdään sovinto • Laaditaan yhteiset sopimukset: osapuolet määrittävät mitä tarvitsevat ja tarpeiden pohjalta tehdään sopimus • Mahdolliset sanktiot ja niistä huolehtiminen. • Tehdään johtopäätökset ja tarvittavat muutokset toimintaan. • Sovitaan aina myös seurannasta ja tarvittaessa jälkihoidosta • Toimijat: Koulun edustaja, osapuolet, tarvittaessa moniammatillinen tukitiimi koulun ulkopuolelta (lastensuojelu + perhetyö mukana) • Tiedotus huoltajille ja tarvittaessa sidosryhmille 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Käydään läpi, mitä opittiin 2. Kirjaaminen 3. Nimettömyys 4. Luottamuksellisuus 5. Konfliktien näkeminen oppimistapahtumina 6. Käytetään ulkopuolista tukihenkilöä tarvittaessa 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuka vastaa seurannasta? • <i>Luokanopettaja</i> • Mitä asioita seurantaan kuuluu? • <i>Tilanteen seuraaminen keskustelemalla ja tarkkailemalla. Yhteistyö kodin kanssa.</i> • Miten toimitaan, jos sovitut asiat eivät ole toteutuneet? • <i>Ks. Koulun kiusaamisen vastainen suunnitelma (dia: Jatkotoimenpiteet).</i> • Kuinka pitkään seuranta jatkuu? • Tilanteen ratkeamiseen asti

TAMPERE.
FINLAND